

Een oproep aan alle politieke partijen

Van: de Stichting Minister van Kinderen

Zet kinderen op één

Beste politieke partijen,

Een partij die investeert in de bescherming van kinderrechten en toepassing daarvan voorstaat, wil investeren in sociale samenhang, veerkracht en menselijke waardigheid voor oud en jong. Want 28% van de Nederlanders is onder de 24 jaar en de belangen van kinderen, adolescenten en jongvolwassenen worden maar al te vaak vergeten. Wij pleiten er voor jonge mensen op één te zetten in uw verkiezingsprogramma. Wij zijn een beetje aan de late kant, misschien kan aandacht voor kinderen in uw verkiezingsprogramma alleen nog via amendementen tot stand komen, misschien bent u ook aan de late kant en kunt u nog wat wij schrijven bekijken en meewegen. In deze brief doen wij daartoe enkele concrete voorstellen vanuit verschillende invalshoeken. Praten over beleid en dat bij belangrijke onderwerpen een kindercheck wordt uitgevoerd om te kijken wat de impact van beleid op kinderen en jongeren is.

Hieronder treft u de punten meer in detail aan:

1. Geen versnipperd beleid rond kinderen en jeugd meer

De verantwoordelijkheid voor beleid rond kinderen en jeugd ligt bij veel verschillende Ministers en Staatssecretarissen. Wij bepleiten dat één Minister de trekker en coördinator is van beleid rond kinderen en jeugd van de verschillende Ministeries en zorgt voor betere afstemming. Er is een duidelijke voorman of -voorzitter nodig met een duidelijke en hoge status, welke laat zien dat de nieuwe regering deze problemen een hoge prioriteit geeft. Wij pleiten voor een Minister van Kinderen in het komende kabinet[1]. Als maar duidelijk wordt dat de nieuwe regering de problemen van kinderen en jongeren serieus neemt en één Minister[2] het beleid maakt, coördineert en aanstuurt. Veel jonge mensen zien de toekomst somber in, hebben het gevoel niet serieus genomen te worden door politici. Door kinderen op één te zetten, zal ook het komende kabinet een jeugdiger uitstraling en enthousiasme geven. Een centrale minister die al deze gebieden weet samen te brengen, hoort over een stevig mandaat te beschikken, met bijbehorende bevoegdheden die terug te zien zijn in de rijksbegroting.

2. Geef jeugdzorg een nieuw perspectief

Allereerst moeten repressieve maatregelen definitief worden afgeschaft. Dat sommigen die nog steeds nodig achten geeft aan hoe groot de puinhoop is in de jeugdzorg en in de maatschappij. In Nederland willen wij vaak voor den dubbeltje op de eerste rang zitten en moet het zo goedkoop mogelijk. Het draait om inkoopbeleid van gemeentes, niet om het belang van kinderen. Het mogelijkheden te bieden zich te hechten (en dus niet als postpakketjes van de ene naar de andere voorziening overgeplaatst te worden) moet meer centraal komen te staan. Wij bepleiten op landelijke niveau een retraite met ouders, kinderen en professionals om de **uitgangspunten van de jeugdzorg te doordenken**. En van de lessen uit het verleden moet geleerd worden. Dat kan geen Quick fix zijn. Het belang van het kind moet voorop staan, niet hoe bezuinigd kan worden.

Wat raden wij dan aan? Hoe komen wij tot zo zelfstandig mogelijke volwassenen en waaraan dient dan voldaan te worden? Op de verschillende levensgebieden (school/werk, inkomen, wonen, het support-netwerk, mentaal welzijn, wel de “Big 5” genoemd) dient dan intensief gewerkt te worden. En, de inspectie IGJ moet echt meer op locatie komen en vaker (in een paar weken kan de realiteit in een instelling veranderd zijn).

En Art 25 van het Internationale Verdrag inzake de Rechten van het Kind (IVRK) – periodic review of placement – (een vrij onbekend Artikel van het IVRK) moet een prominentere plek krijgen in het gehele jeugdzorgbestel.

[1] Zie ook wat een aantal wetenschappers van de EUR schreven: <https://www.volkskrant.nl/columns-opinie/opinie-stel-een-minister-voor-kinderrechten-aan-want-die-worden-ook-hier-structureel-geschonden-b1f4f90b/?referrer=https%3A%2F%2Fwww.google.com%2F>

[2] Voormalige Mister van Jeugd in Vlaanderen (en nu Brussels volksvertegenwoordiger) schreef ons: “Het belangrijkste winstpunt vind ik dat er iemand binnen de regering de belangen van kinderen en jongeren behartigt, ongeacht over welke bevoegdheid of welk departement je spreekt. Kinderen en jongeren hebben zo een aanspreekpunt en een sterke verdediger op uitvoerend niveau. Die rol wordt nog meer versterkt als je de Minister ook effectieve beleidsinstrumenten in handen geeft”.

Een wekelijks reflectiemoment met een begeleider of mentor is van belang. Maar een keer in het half jaar een reflectiemoment inbouwen over de plaatsing zelf met een moment van luisteren naar het kind of de doelen bereikt worden, of het goed gaat of dat er zorgen zijn en er bijgestuurd moet worden (bijvoorbeeld naar een andere voorziening gekeken moet worden), dient ingebouwd te worden. Wij pleiten er ook voor dat ook jonge kinderen maar dan met begeleiding) hun eigen zorgdossier kunnen inzien. Dit zorgdossier ondersteunt de overgang naar volwassenheid. Zorg vraagt om kindgerichte vertaling, eigenaarschap en duidelijke toekomstgerichte ondersteuning.

Investeer ook in ambulante specialistische ggz van kinderen. Lang niet alle kinderen in Nederland krijgen de hulp die zij nodig hebben. Voorkom dat kinderen in de ene gemeente wel bepaalde hulp kunnen krijgen maar in de andere gemeente niet. Dat is rechtsongelijkheid. Niet het inkoopbeleid dient centraal te staan maar het belang van het kind.

3. Onderwijs waar innovatie voorop staat

De komst van het internet en de opkomst van AI biedt veel kansen, maar brengt ook veel zorgen. De overvloed aan kennis zorgt voor een gevoel geen richting te hebben. Kinderen kunnen vandaag de dag alles aan AI vragen, maar hebben begeleiding nodig bij het stellen van de juiste vragen. Onderwijs kan kinderen leren de juiste vragen te stellen en kritisch te blijven denken en de antwoorden van AI kritisch te wegen. In plaats van een leeftijdsgrens het internet op te kunnen bepleiten wij jongeren adequaat te begeleiden bij leerervaringen op internet en sociale media. Dat betekent leerkrachten goed scholen in de mogelijkheden van de nieuwe media. Laat het onderwijs een actieve rol spelen in het ontwikkelen van digitale vaardigheden en mediawijsheid. **Investeer in digitale geletterdheid van kinderen en in innovatieprojecten.**

Stimuleer ook **meer samenwerking tussen regulier en speciaal onderwijs** (maar geen opdoeken van speciaal onderwijs).

[1] Zie ook wat een aantal wetenschappers van de EUR schreven: <https://www.volkskrant.nl/columns-opinie/opinie-stel-een-minister-voor-kinderrechten-aan-want-die-worden-ook-hier-structureel-geschonden-b1f4f90b/?referrer=https%3A%2F%2Fwww.google.com%2F>

[2] Voormalige Mister van Jeugd in Vlaanderen (en nu Brussels volksvertegenwoordiger) schreef ons: “Het belangrijkste winstpunt vind ik dat er iemand binnen de regering de belangen van kinderen en jongeren behartigt, ongeacht over welke bevoegdheid of welk departement je spreekt. Kinderen en jongeren hebben zo een aanspreekpunt en een sterke verdediger op uitvoerend niveau. Die rol wordt nog meer versterkt als je de Minister ook effectieve beleidsinstrumenten in handen geeft”.

4. Stimuleer gezond schermgebruik

Nodig is dat er een leeftijd-verificatie is voordat iemand op het internet gaat (en dat dus niet b.v. een 50-jarige man zich kan uitgeven voor een jongere van 14). Zorg dat binnen Europees (EU) verband dit goed wordt geregeld. Maak digitale geletterdheid een verplicht vak op school (en leidt docenten daarvoor op).

5. Wees alert op verslavingsgevoeligheid

De meerderheid van jongeren gebruikt geen drugs. Bij de jongeren die dat wel doen lopen een aantal risico's (jongeren met een van de ouder die verslaafd is, psychoses/schizofrenie in de familie, jongeren met ADHD). Preventieactiviteiten zouden vooral deze groepen ten goede moeten komen. Hoe langer deze jongeren gebruik uitstellen, des te beter het is. Dat geldt in het algemeen: alcohol- en druggebruik hebben een invloed op de hersenen (die doorgroeien tot 24 jaar). Bij jongeren die al gebruiken is het van belang te voorkomen dat zij afhankelijk worden. En bij het recreatief gebruik van drugs (bijvoorbeeld XTC bij techno-feesten) is het van belang dat jongeren weten welke risico's eraan (en aan het nemen van een combinatie van middelen) verbonden zijn. Draai daarom de bezuinigingen op preventieactiviteiten terug. Steun ook het belang van onderzoek (om zicht te krijgen op mogelijke schade van gamen, online gokken, vaperen). En organiseer meer out-reach werk onder jongeren die op hun scooter of fat bike coke rondbrengen en sneller dan een pizza bezorgen, maar daardoor wegzakken in de criminaliteit. Zorg ook dat er onafhankelijk toezicht komt (met doorzettingmacht om op te treden) op het preventiebeleid van de aanbieders van gokvoorzieningen.

6. Verminder armoede bij kinderen en jongeren[3]

Te veel mensen in Nederland keven in armoede. Zorg dat er meer specifieke actiepunten geformuleerd worden om dit te verminderen. Wij bepleiten het overnemen van de voorstellen die de commissie Sociaal Minimum in 2023 heeft uitgebracht. Het tegengaan van armoede via fiscale maatregelen, waaronder het minder belasten van arbeid, is namelijk effectiever, dan het ondersteunen van gezinnen via het toeslagenstelsel.

7. Zorg dat de vaccinatiegraad weer omhooggaat

Het is zorgelijk dat de vaccinatiegraad gedaald is. Er moet een overtuigend actieprogramma komen daartoe en maak de industrie gezonder. Van belang is dat bij het gezonder maken van de Nederlandse industrie (zoals Tata Steel Nederland) er dappere en zorgvuldige beslissingen genomen dienen te worden met het oog op de gezondheid van kinderen (die niet voor zichzelf op kunnen komen).

8. Stabiele huisvesting voor alle kinderen en jongeren

Veel kinderen en jongeren hebben geen stabiele huisvesting. Regelmatig belanden jongeren op straat, bijvoorbeeld als zij 18 worden en de jeugdzorgvoorziening geen verlengde jeugdzorg heeft aangevraagd of wil aanvragen. Meer permanency planning is nodig. Ook is er een groot tekort aan begeleid- en beschermd woonvoorzieningen. Er zijn veel te veel couch hoppers (jongeren die dan weer hier op de bank slapen en dan weer daar). Investeer daarom in de zorg en in woonvoorzieningen voor jeugdigen.

[3] Landelijke cijfers over het aantal kinderen dat opgroeit in gezinnen met geldzorgen en geldproblemen.
<https://www.nji.nl/cijfers/armoede-gezinnen>

Maak daarom (indien uw partij regeringsverantwoordelijkheid gaat dragen) van het voorkomen en de wereld uit helpen van dakloosheid een belangrijk uitgangspunt van het beleid van het nieuwe kabinet.

9. Zorg dat kinderen kunnen meepraten

Jeugdparticipatie kan helpen de gevoelde kloof tussen jongeren en de politiek te verkleinen. Jongeren blijken de overheid steeds meer te wantrouwen. Veel kinderen en jongeren hebben überhaupt het gevoel dat er niet naar hen wordt geluisterd. In 2018 stelde de Commissie-Remkes vast dat jongeren onvoldoende vertegenwoordigd zijn in onze democratie. Wij bepleiten dat er een bestuurscultuur gecreëerd wordt waarin deze belangrijke bevolkingsgroep niet meer wordt genegeerd. Een mogelijkheid is de kiesgerechtigde leeftijd te verlagen naar 16 jaar, zoals in Engeland nu ook is gebeurd. Veel jongeren hebben het gevoel niet serieus genomen te worden door politici. Daadwerkelijke structurele veranderingen zijn nodig zodat jongeren echt invloed op het beleid kunnen hebben.

10. Neem de kinder-check op in uw partijprogramma

Bij een kinder-check (ook wel child impact statement) gaat de regering na bij voorgesteld beleid, wat de impact daarvan op kinderen is. De kinderombudsman noemde dit de kinderrechtentoets, welke zij bepleit. Daarmee worden belangen van kinderen in beeld gebracht, welke belangen door een voorstel (positief als negatief) geraakt worden en wordt zo (inclusief met betrekken van kinderen) een belangenafweging gemaakt.

Laat Nederland niet verder afglijden

Nederland daalde in 2025 verder in de KidsRights Index, namelijk van plaats 19 in 2024 naar plaats 21. De index is opgesteld door kinderrechtenorganisatie KidsRights en de Erasmus Universiteit Rotterdam en vergelijkt hoe 194 landen omgaan met kinderrechten. Laat ons land niet verder afglijden en zorg dat in tegendeel dat wij een leidende positie gaan krijgen.

Wij willen een kinderrechten-debat organiseren

Wij organiseren graag verdiepende gesprekken met politieke partijen om bepaalde punten verder uit te werken. Bezoek onze website (www.ministervankinderen.nl) voor meer informatie. Wij willen graag in oktober een debat met politieke partijen over het bovenstaande organiseren en hopen dat uw partij daaraan kan deelnemen. Graag horen wij wie van uw kant dan kan komen.

Wij wensen u veel succes bij het afronden van uw verkiezingsprogramma en het opzetten van uw campagne.

Met vriendelijke groet,

Stichting Minister van Kinderen
www.ministervankinderen.nl

Angelica Janine Balatbat, voorzitter
0652524428

Dr. Philip Veerman, gz psycholoog, secretaris
06 52445222

